

Sporočilo za javnost agencije FRA
Dunaj/Bruselj, 4. decembra 2018

Svoboda izbire in svobodno odločanje za invalide

Izbira, kje in s kom bomo živel, kaj bomo jedli in kdaj, so vidiki stvarnosti neodvisnega življenja, ki so za večino ljudi samoumevni. Glede na zadnje poročilo Agencije Evropske unije za temeljne pravice pa se lahko teorija in praksa za invalide močno razlikujeta. Poročilo raziskuje, kaj invalidom omogoča in kaj preprečuje, da bi zaživel samostojno življenje v skupnosti.

„Vsak se rodi svoboden in bi moral imeti pravico, da sam izbere in se odloči, kako bo živel svoje življenje,“ pravi direktor agencije FRA [Michael O’Flaherty](#). „S tem ko invalidom damo moč, da postanejo polnopravni in neodvisni člani skupnosti, jim omogočimo tudi uživanje vseh njihovih pravic ter dejavno sodelovanje v družbi.“

Poročilo z naslovom „[From institutions to community living for persons with disabilities: Perspectives from the ground](#)“ (Od institucionalnega varstva invalidov do življenja v skupnosti: osnovni vidiki) temelji na izkušnjah ljudi, ki so sami neposredno izkusili prehod iz institucionalne oskrbe v neodvisno življenje. To vključuje invalide in njihove družine.

Poročilo predstavlja trden pravni okvir v EU in njenih državah članicah, ki podpira ta prehod, kot so Konvencija ZN o pravicah invalidov in Listina EU o temeljnih pravicah, ter nedavne zaveze, kot je evropski steber socialnih pravic.

A hkrati pomanjkanje razpoložljivih in cenovno dostopnih podpornih storitev, stalna stigmatizacija in diskriminacija ter nedostopna okolja invalidom onemogočajo, da bi v celoti uresnili svoje zakonske pravice. V poročilu je predlaganih nekaj načinov za rešitev teh težav, in sicer:

- vse države članice bi morale določiti jasne cilje in roke z ustreznimi finančnimi sredstvi, vključno s sredstvi EU, ki bi invalidom omogočili neodvisno življenje v skupnosti,
- EU in njene države članice bi morale bolj ozaveščati o koristih neodvisnega življenja, tudi s predstavitvijo osebnih zgodb, s katerimi bi spodbudile pozitivno spremembo odnosa do invalidov,
- države članice bi morale uskladiti svoja prizadevanja pri zagotavljanju podpore in omogočati storitve za neodvisno življenje. To pomeni popolno vključitev invalidov in najpomembnejših organizacij pri sprejemanju odločitev in oblikovanju politik,
- države članice bi morale podati praktične napotke in organizirati usposabljanje o tem, kako je mogoče kar najboljše zaživeti neodvisno,
- države članice bi morale ponuditi strokovne storitve in omogočiti dostop do splošnih storitev, ki bi zadovoljile raznovrstne potrebe invalidov. V ta namen jim je treba tudi omogočiti, da osvojijo znanja in veščine za neodvisno življenje.

Poročilo temelji na terenskem delu v Bolgariji, na Finskem, Islandiji, v Italiji in na Slovaškem. Vendar lahko razumevanje, kaj deluje in kaj ne ter zakaj je tako, velja za vse države članice.

Za osebne zgodbe, infografike, nacionalne študije primerov in druge vsebine si oglejte [gradivo za novinarje](#) ali stopite v stik: media@fra.europa.eu/tel.: +43 1 580 30 642